

UAB „CGI Lithuania“
Perkūnkiemio g. 4A, 12128 Vilnius
Tel. (+370 5) 212 3712
El. p. info.lithuania@cgi.com http://www.cgi.com
Duomenys saugomi VĮ „Registru centras“ Juridinių
asmenų registre
Juridinio asmens kodas 210316340
PVM mokėtojo kodas LT103163416
Atsisk. sąsk. LT727044060008280953
SEB bankas

Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos
Respublikos vidaus reikalų ministerijos
Šventaragio g. 2, 01510 Vilnius

2022-12-08 Nr. (1.8)S-98

DĖL SUTARTIES PAKEITIMO IŠ ESMĖS PASIKEITUS JOS VYKDYMO APLINKYBĖMS

UAB „CGI Lithuania“ šiuo metu su Informatikos ir ryšių departamentu prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos yra sudariusi ir vykdo šią ilgalaikę paslaugų teikimo sutartį:

- Paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutartis – 2021-12-20, Nr. 15R-420 / PAR21-44, sutarties objektas – Valstybės tarnautojų registro (VATARAS) ir Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos (VATIS) modifikavimo ir konsultavimo paslaugos bei suteiktų paslaugų garantinė priežiūra, galiojimo terminas iki 2024-12-19, Pasiūlymo pateikimo terminas 2021-10-20.

Lyginant su nurodytos Sutarties parengimo laiku (ir atitinkamo viešojo pirkimo vykdymu), Lietuvoje šiuo metu yra iš esmės pasikeitusi ekonominė situacija ir yra iš esmės apsunkintas sutarties vykdymas iš paslaugų teikėjo šalies dėl reikšmingai padidėjusių jo veiklos sąnaudų. Nurodytoje Sutartyje numatytas įkainių perskaičiavimas atsižvelgiant tik į PVM tarifo pasikeitimą, nenumatant kainų indeksavimo dėl infliacijos.

Mūsų nuomone, susidariusi rinkoje padėtis yra traktuotina kaip kritinis neigiamas aplinkybių pasikeitimas paslaugų teikėjo atžvilgiu, sukėlęs esminį šalių sutartinių prievolių vykdymo pusiausvyros praradimą, ir kuris atitinka LR CK 6.204 str. numatytas sąlygas dėl tolesnio Sutarties vykdymo sąlygų peržiūrėjimo ir jų pakeitimo.

Toliau šiame rašte pagrindžiame LR CK 6.204 str. 2 dalyje, taip pat LR viešųjų pirkimų įstatymo 90 str. 1 dalies 3 punkte numatytų būtinų formaliųjų sąlygų dėl Sutarties pakeitimo egzistavimą ir atitikimą faktinėms aplinkybėms.

Viešųjų pirkimų tarnyba yra 2022-06-03 paskelbusi Kainodaros taisyklių nustatymo metodikos pakeitimą (įsigaliojusį 2022-07-01), kuriuo numatytas privalomas įkainių perskaičiavimo sąlygų įtraukimas paslaugų sutartyse, kurių laikotarpis ilgesnis nei 24 mėn., ir rekomenduojamas paslaugų sutartims, ilgesnėms nei 12 mėn.

Dėl anksčiau pasirašytų sutarčių, kuriose nebuvo įtraukta įkainių perskaičiavimo sąlyga, arba tokia sąlyga nebeatitinka iš esmės pasikeitusių ekonominių aplinkybių, VPT yra paskelbusi išaiškinimus:

- Dėl kainų perskaičiavimo taisyklių sutartyse, 2022 04 26¹
- Dėl viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainų ir kitų sąlygų peržiūrėjimo, 2022 03 24²
- Dėl viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių peržiūros sąlygų, 2021 06 25³

¹ <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/del-kainu-perskaiciavimo-taisykliu-sutartyse>

² <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/del-viesojo-pirkimo-pardavimo-sutarciau-kainu-ir-kitu-salygu-perziurejimo>

³ <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/del-viesojo-pirkimo-pardavimo-sutarciau-perziuros-salygu>

Pagal VPT išaiškinimus, Sutarčių keitimas pagal VPĮ 89 / PĮ 97 straipsnį yra galimas tiek keičiant sutartyje numatytas peržiūros sąlygas (pavyzdžiui, pakeičiant jų dažnumą), tiek numatant peržiūros sąlygas, jeigu jos nebuvo numatytos, dėl tokių aplinkybių, kurių nei pirkimo vykdytojas skelbdamas pirkimą, nei tiekėjas teikdamas pasiūlymą negalėjo numatyti bei prisiimti protingos rizikos, ir egzistuoja visos VPĮ 89 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytos sąlygos ir jei sutarties keitimą atliekančios šalys gali tai pagrįsti, būtent:

1. Kokios aplinkybės egzistavo pirkimo pradžios ir (ar) pasiūlymų pateikimo, ir (ar) sutarties sudarymo metu?

Šiai sutarčiai pasiūlymas buvo teikiamas ir sutartis pasirašyta esant įprastai ekonominei situacijai ir įprastoms vartotojų kainų indekso tendencijoms (inflacijai).

Pastarųjų 3 metų laikotarpiu iki Pasiūlymo pateikimo 2021-10-20 vidutinė metinė infliacija Lietuvoje buvo⁴ apie 2,8%.

2. Ar tiekėjo tiekiamų arba paslaugoms ar darbams naudojamų medžiagų ar įrenginių kaina arba paslaugų (darbų), kurias rangovui teikia tretieji asmenys, kaina padidėjo iš esmės (iš esmės pakeičia sutartinių prievolių pusiausvyrą) ir ar kainos pokytis nėra įprastas? Pavyzdžiui, kainų pakilimas, neviršijantis įprasto kasmetinio kainų lygio kilimo, nebūtų laikomas aplinkybe, kurios nebuvo galima numatyti.

Paslaugoms teikti naudojamų įrenginių kaina ir paslaugų (darbų), kurias rangovui teikia tretieji asmenys, kaina padidėjo iš esmės (iš esmės pakeičia sutartinių prievolių pusiausvyrą). Kainos pokytis nėra įprastas – infliacija pasiekė 22,5%⁵, vietoje įprastinio kasmetinio kainų lygio kilimo 2-3% ribose.

3. Ar aplinkybės, darančios įtaką kainai, atsiranda arba tampa žinomos tik po sutarties sudarymo?

Sutartis yra sudaryta 2021-12-20, tačiau jau po sutarties pasirašymo, iš esmės pasikeitė ekonominės aplinkybės, kurių joks profesionalus ir atsakingas tiekėjas, kaip ir perkančioji organizacija, negalėjo numatyti:

- nuo 2021 m. rugsėjo mėn. pradėjo ženkliai kilti energetinių išteklių kainos ir infliacija nuolat viršijo 5% ribą;
- 2022 m. vasario 24 d. regione prasidėjo karas, Rusijai užpuolus Ukrainą, dėl to iš esmės pasikeitė regiono ekonominė situacija: įvestos įvairios sankcijos, apribotas prekių ir paslaugų judėjimas (ypač energetinių išteklių), didelė dalis IT specialistų išteklių iš Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos dėl formalių (sankcijos) ar faktinių (judėjimo suvaržymai, mobilizacija) aplinkybių nebegalėjo toliau tęsti paslaugų teikimo Europos Sąjungos ir kitų Vakarų šalių klientams, dėl to stipriai išaugo IT specialistų paklausa mūsų regione ir konkrečiai Lietuvoje ir atitinkamai kilo specialistų darbo užmokestis, taip pat išaugo praktiškai visi kiti kaštai.

Šių aplinkybių pasekmės:

- infliacija (vartotojų kainų pokytis) Lietuvoje 2022 m. lapkričio mėn., palyginti su 2021 m. spalio mėn. (pasiūlymo pateikimo momento), sudarė 24,1 % %⁶.
- Informacijos ir ryšių sektoriaus, kuriame veikia CGI, vidutinis valandinis darbo užmokestis per 12 mėn. nuo 2021 m. 2 ketvirčio iki 2022 m. 2 ketvirčio pakilo 16,1%.⁷

Papildomai neįrodinėjame nurodytų infliacijos ir susijusių dydžių; esame pasirengę papildomai juos pagrįsti, jei Perkančioji organizacija to pageidaus.

4. Ar tų aplinkybių šalis, inicijuojanti sutarties pakeitimą, negali kontroliuoti?

⁴ Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento pateikiama oficiali infliacijos duomenų skaičiuoklė <http://estatistika.stat.gov.lt/skaiciuokle/>

⁵ <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?eventId=278779>

⁶ Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento pateikiama oficiali infliacijos duomenų skaičiuoklė <http://estatistika.stat.gov.lt/skaiciuokle/>

⁷ Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento pateikiama oficiali statistinių rodiklių duomenų bazė <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize/#/>, rodiklis – „Darbo užmokestis (valandinis bruto)“, ekonominės veiklos rūšis - J58_TO_J63 „Informacija ir ryšiai“.

Nei viena Sutarties šalis negali kontroliuoti centrinių bankų vykdomos pinigų emisijos ir infliacijos, prasidėjusio karo Ukrainoje, energetinių išteklių kainų, vidutinio specialistų darbo užmokesčio rinkoje ir kitų reikšmingų veiksnių, sąlygojančių tokius esminius pokyčius Sutarties šalių ekonominėje mikroaplinkoje.

5. Ar tu aplinkybių sutarties šalys sutarties sudarymo metu negalėjo protingai numatyti?

Nei CGI Lithuania, nei kiti rinkos dalyviai bei valstybinės valdžios institucijos nenumatė ir niekaip negalėjo numatyti tokių drastiškų rinkos pasikeitimų, juolab grįsti tokiomis prielaidomis ir prognozėmis savo teikiamų pasiūlymų viešuosiuose pirkimuose.

Pavyzdžiui, teikiant pasiūlymus 2020-2021 m. laikotarpiu, įprasta ir pagrįsta rinkos dalyvių praktika buvo įvertinti iki 3% metinę infliaciją ir prisiimti iki 5% metinės infliacijos riziką. LR Finansų ministerijos skelbiami⁸ ekonominės raidos scenarijai prognozavo metinę infliaciją sutarčių vykdymo laikotarpiu:

Prognozės data	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
2020 m. kovo mėn. ⁹	1,8%	2,0%	2,0%	2,0%
2021 m. birželio mėn. ¹⁰	1,1%	2,6%	2,2%	2,0%

6. Ar tiekėjas nebuvo prisiėmęs tu aplinkybių atsiradimo rizikos?

Teikiant pasiūlymus 2020-2021 m. laikotarpiu, įprasta rinkoje tiekėjų praktika buvo prisiimti iki 5% metinės infliacijos riziką. Ši infliacijos riba nebuvo viršyta nuo 2009 m. birželio mėn.

7. Kokią įtaką kainų rinkoje pokytis daro konkrečios ketinamos pakeisti sutarties kainai?

Tiekėjo teikiamų paslaugų kaštų struktūroje esminę dalį (apie 70%) sudaro darbo užmokestis, bei energetiniai išteklių ir kitos vietos rinkoje perkamos paslaugos, prekės bei medžiagos. Šių rodiklių kainų pokyčiai iš esmės atitinka infliacijos rodiklius.

Reziumuodami teigiame, kad nurodyti įmonės veiklos sąnaudų pokyčiai iš esmės tiesiogiai ir neigiamai keičia CGI Lithuania kaip paslaugų teikėjo pagal Sutartį padėtį, t.y. jos vykdymas tampa nuostolingų jau dabar, ne tik ilgalaikėje perspektyvoje.

Atsižvelgdami į išdėstytus argumentus bei remdamiesi LR CK 6.204 str. 3 dalimi, taip pat LR viešųjų pirkimų įstatymo 90 str. 1 dalies 3 punktu, prašome papildyti Sutartį, įtraukiant į ją įkainių perskaičiavimo sąlygas, susiejant tokį perskaičiavimą su objektyviu Lietuvos statistikos departamento viešai skelbiamu ekonominiu rodikliu – metinės infliacijos Lietuvos Respublikoje indeksu.

Konkrečiai siūlome Sutartį papildyti tokia nuostata:

2.7.1. *Sutartyje nustatoma fiksuoto įkainio su peržiūra kainodara pasikeitus kainų lygiui:*

2.7.1.1. *Įkainių perskaičiavimas pasikeitus kainų lygiui. Įkainiai perskaičiuojami pagal žemiau pateiktą formulę:*

$$C_{pn} = S_n \times (1 + (I - X) / 100)$$

C_{pn} – perskaičiuotas Paslaugai taikomas įkainis;

S_n – Sutartyje numatytas Paslaugai taikomas įkainis;

I – Metinės infliacijos arba defliacijos (defliacijos atveju procentas įrašomas su minuso ženklu) (pagal vartotojų kainų indeksą (VKI)) dydis procentais. Perskaičiavimui taikomas paskutinį prieš prašymo perskaičiuoti įkainius pateikimo mėnesį paskelbtas Lietuvos Respublikos Metinės infliacijos /defliacijos rodiklis (bet kuriuo atveju ne ankstesnis nei 13 (trylikto) mėnesio nuo Sutarties įsigaliojimo arba nuo paskutinio įkainių perskaičiavimo dėl infliacijos/defliacijos rodiklis), pvz. jei prašymas pateikiamas gruodžio mėn., perskaičiavimui taikomas lapkričio mėn. skelbtas infliacijos/defliacijos rodiklis;

⁸ <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus>

⁹ Šaltinis: <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus/scenarijus-2020-kovas>

¹⁰ Šaltinis: <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus/scenarijus-2021-birzelis>

X - defliacijos atveju (-5), infliacijos atveju 5.

2.7.1.2. Pirmas perskaičiavimas vykdomas ne anksčiau kaip po 12 (dvylikos) mėnesių nuo Sutarties įsigaliojimo.

2.7.1.3. Įkainiai Sutarties galiojimo laikotarpiu galės būti perskaičiuojami ir keičiami ne dažniau kaip vieną kartą kas 12 (dvylika) mėnesių.

2.7.1.3.1. Perskaičiavimas atliekamas nustatytu periodiškumu, praėjus ne mažiau kaip 12 (dvylikai) mėnesių nuo Sutarties įsigaliojimo arba praėjus ne mažiau kaip 12 (dvylikai) mėnesių nuo paskutinio perskaičiavimo dienos, esant toliau nustatytoms aplinkybėms:

2.7.1.3.2. Jeigu pagal Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenis Lietuvos Respublikos Metinė infliacija (pagal vartotojų kainų indeksą (VKI)) pasiekia 5 ar daugiau procentų arba Metinė defliacija pasiekia -5 ar mažiau procentų ribą (duomenų šaltinis - <http://www.stat.gov.lt>);

2.7.2. Perskaičiuoti įkainiai įsigalioja nuo abiejų Šalių susitarimo dėl Sutarties pakeitimo pasirašymo dienos, jei pačiame susitarime nenumatyta kitaip.

2.7.3. Už Paslaugas, teikiamas iki susitarimo dėl įkainių perskaičiavimo įsigaliojimo dienos, Perkančioji organizacija apmoka taikant iki tol galiojusius įkainius, o Paslaugas, teikiamas po susitarimo įsigaliojimo dienos, Paslaugų teikėjui bus apmokama taikant apskaičiuotus įkainius po perskaičiavimo.

2.7.4. Įkainių perskaičiavimą inicijuojanti Šalis turi informuoti kitą Šalį raštu apie pageidavimą perskaičiuoti įkainius.

Pabrėžiame, kad darome viską dėl tinkamo Sutarties vykdymo ir mūsų paslaugų atitinkamų standartų išlaikymo. Tikimės Jūsų supratimo dėl šiame mūsų rašte išdėstytos problemos sprendimo abipusiai priimtinais sąlygomis. Esame pasiruošę Jums patogiu laiku nedelsdami aptarti tai ir atsakyti į Jūsų klausimus, jei tokių turėsite. Tikimės racionalių ir konstruktyvių Jūsų požiūrio bei tolesnio bendradarbiavimo.

Generalinis direktorius

Karolis Baltrušaitis